

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Kniha-objekt

Pšššt

Viktória Černegová

Plzeň 2018

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a Grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

Kniha objekt

Pšššt

Viktória Černegová

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová
Katedra výtvarného umění
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Západočeská univerzita v Plzni

Plzeň 2018

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2018

.....
podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Na úvod děkuji profesorce MgA. Mgr. Petře Soukupová za její vedení, ZČU FDU LS za možnost účastnit se programu Erasmus. Zvukaři Janu Sedláčkovi který odvedl velký kus práce, mé matce za to že mě naučila plavat a dále blízké přítelkyni Alžbětě Suchanové za podporu, všem ostatním kteří mi byli oporou. Tímto bych chtěla věnovat svoji práci mé malé sestře Elle, která mě nepřestává inspirovat ve své cestě za dospíváním.

OBSAH

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE.....	1
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE	6
3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY.....	9
4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA,.....	11
 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	
5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	15
A) Knižní a periodická literatura	
B) Internetové zdroje	
6. Resumé	17
7. Seznam příloh	18

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Již od útlého dětství jsem se věnovala výtvarnému umění a s odstupem času a reflexí mohu poznamenat, že již tehdy to byl mnou nejvíce užívaný způsob vyjadřování, stejně jako komunikace s okolím. Poskytoval mi neomezené možnosti fantazie a kreativity podložené objevováním a experimentem. Navštěvovala jsem kurzy kreslení, keramiky a jiné instituce podporující rozvoj a myšlení dítěte po všech směrech.

Po přestěhování do metropole České republiky jsem šest let navštěvovala ZUŠ na Zbraslavi pod vedením Dagmar Havelkové. Nepopíratelně největší vliv na mě měl ředitel ZUŠ Štítného, Akad. mal. Vladimír Vošahlík, který letmě křížil své večerní kurzy figurální malby s teorií výtvarného umění a poskytoval individuální konzultace. Stejně podnětné bylo i vedení i pana Mgr. Josefa Dudka, jehož plenérové výjezdy na Moravu mě a mé vrstevníky nechaly alespoň na krátkou dobu vstoupit do světa Barbizonské školy. Naučili jsme se jednat rychle pod změnami počasí, zachycovat neopakovatelné scény momentálního okamžiku a reagovat náhle omezenou paletou barevnosti.

V letech dospívání jsem navštěvovala čtyři roky instituci SUPŠ (Střední uměleckoprůmyslová škola) obor Výstavní a prostorový design pod vedením architekta Martina Trostra. Zaměření mého středoškolského studia bylo na můj vkus moc technické s přesahem do architektury, benefity vidím v získání znalostí práce s různými druhy materiálů a jejich následným zpracováním mnohokrát i v průmyslovém měřítku.

Podstatným činitelem pro můj pozdější vývoj a směřování byla profesorka Ing. Arch. Vendula Pražská architektka, designérka a kreslířka, která nás provedla studiem kresby a jejíž výtvarné cítění mi bylo blízké a sympatické.

Má maturitní práce byla čistě ilustrovaným dílem, kdy jsem vytvořila vizuální identitu pro kampaň „Čtěme dětem“ a pomohla mi zkonkretizovat preference a požadavky pro příští studium.

1 ZUŠ Zbraslav, Opata Konráda 1196, Praha 5-Zbraslav

2 ZUŠ Štítného, Štítného 520/5, 130 00 Praha 3-Žižkov

3 ZUŠ Olešská, Olešská 2295/16, 100 00 Strašnice

4 SUPŠ, Žižkovo nám. 1300/1, 130 00 Praha 3-Žižkov

Po pevném rozhodnutí a ujasnění směru v tvorbě, jejímž základem pro mě byla tužka a papír, jsem začala hledat možnosti a přesahy v médiu kresby, ilustrace, grafiky a následně knižní vazby.

Pojmout knihu jako klasicky užitečný či umělecký objekt, nosič informací i své vlastní identity, jež se jí snažíme po staletí vtisknout se všemi přílehlými odvětvími, které se k ní poutají, je pro mě pořád nevyčerpatelným zdrojem inspirace přinášejícím mnohé impulsy k tvorbě. Na základě mého zájmu jsem se rozhodla pro studium na FDU LS (Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara), obor Knižní vazba.

Prvním větším knižním projektem v rámci studia byla klauzurní práce zimního semestru na zadané téma práce „Kniha na téma výlet“.

Téma výlet jsem uchopila jako vnitřní interakci samého se sebou.

Vytvořila jsem konceptuální knihu, jež byla mojí vlastní pseudo-psychoanalýzou zkoumaných subjektů na základě analýzy skvrn známého švýcarského psychoanalytika Hermana Rorschacha.

Kniha byla postavená na sledování deseti subjektů a jejich percepce k připravenému materiálu. Poté následovala jednoduchá analýza opřená primárně o vizuální podobu děl, analýzu užitých prostředků a vnímání plochy a barev (viz. příloha č. 1).

Druhým projektem byla pop-up kniha s názvem PROBOHA, která pojednává o šesti světových náboženstvích a snaží se je přiblížit dětem.

Impulsem k projektu byla moje malá sestra a její nekončící dotazy, dále neútešná migrační situace, která ve vlnách omývá břehy Evropy v různé intenzitě a středoevropský neopodstatněný strach z neznáma, ruku v ruce s ateismem.

Práce na interaktivní knize mě bavila a vnímám ji jako přínosnou nejen ze strany knihařiny, ale také z hlediska jejího překročení hranic konvenční knihy, kdy rozvíjí představitivost dítěte, je poutavá a zároveň vizuálně zajímavá (viz. příloha č. 2).

V druhém ročníku bakalářského studia jsem absolvovala dvousemestrální zahraniční pobyt na Akademii Sztuk Pięknych v Gdaňsku v rámci projektu Erasmus.

Hlavním ateliérem v prvním semestru polského pobytu se mi stala dílna litografie, hlubotisku a technik jemu spřízněných, druhý semestr jsem navštěvovala ateliér sítotisku a grafického designu, celé mé studium doprovázela intenzivní docházka do ateliéru figurální kresby.

V ateliéru litografie jsem vytvořila práci, která byla vystavena pod názvem „Orlowo“, který přebírá z místa, kde byla instalována.

Při prozkoumávání okolí pobřeží jsem objevila vybydlené, zdevastované sanatorium ležící nad mořem. Stěny zdobily graffity a budova byla pouhým skeletem, často navštěvovaná pro svoji strategickou pozici a výhled.

Vyrobila jsem grafiky, jež na sobě nesly fragmenty židle Thonet, jež mohly fungovat jako celistvý objekt nebo samostatná abstraktní část práce. Ke kooperaci na projektu jsem oslovila pár přátel, kteří také vytvořili litografie různých estetických předmětů užívaných v domácnosti ke zvýšení komfortu života.

Židli Thonet jsem vybrala pro její letitou tradici a popularitu, eleganci, kus sentimentu a osobní zalíbení pro její křivky.

Grafiky jsme nainstalovali v sanatoriu uceleně i fragmentárně, posléze byly listy ponechány svému vlastnímu osudu v opuštěném domě s vysokou návštěvností.

Zbytek prací jsem darovala návštěvníkům výstavy, zaúkolovaným asimilovat grafiku do svého přirozeného prostředí domova a následného fotografického záznamu (viz. příloha č. 3).

Čas zahraničního pobytu jsem primárně věnovala různým kresebným experimentům, jež sledovaly jednodušší formy kresebného projevu, odproštění se od vizuální percepce v proces kresby, návrat k dětské jednoduchosti a přímočarosti.

Zkoumala jsem svůj výtvarný projev bez použití zraku, omezila používání pravé ruky a hledala jiné než již nalezené způsoby uchopení formátu. Takto vznikl i soubor kreseb s názvem Tygří sebevraždy, který bych klasifikovala jako moji zatím nejoblíbenější práci.

„Rozumíte psychiatrii? zeptal se Tracy.

„Psychiatrii ne,“ řekl doktor Pingitzer.

„Lidem - maličko, maliličko.

Každý den, každý rok víc a víc maliličko.Proč? Lidi jsou těžký,

Lidi jsou lidi. Lidi jsou zábava, hra, fantazie, kouzla a čárymáry.

Aha! Lidi jsou bolest a nemoc, šílenství a ublížení, lidi zraňují lidi,zabíjejí lidi, zabíjejí sebe.

Tygři jsou nakresleni pastelkami a poté část z nich převedena do techniky kombinovaného hlubotisku (viz příloha č. 4). Vycházela jsem z knihy od Williama Saroyana a současně z eseje rakouského spisovatele Jeana Améryho „Vztáhnout na sebe ruku“.

Samotné sebevraždy nejsou většinou ve svém zobrazení explicitní, ale vždy se dotýkají situací, jež mohou vést k jasné smrti.

Ve své tvorbě se opírám o vlastní prožitky, vlastní úhel pohledu a přírodovědecká fakta či mýty týkající se sebevražd.

Tygři byli vystaveni v pražském knihkupectví Page Five.

Tygře, tygře planoucí,
Lesem černým za noci,
Čí ruka nesmrtelná
Stvořila krásu tak děsivou?

Kde oheň tvých očí plál? U nebe či v jícnu skal?
Kdo na křídlech dal se v let
A trouf si pro něj doletět?

Čípak um a čí síla
Srdce tvé oživila?
A když to srdce začlo bít,
Kdo nebál se je uchopit?

Kdo do pece tvůj mozek dal?
A kladivem tě vykoval?
Na kovadlinu když tě nes,
Kdo nepocítil hrůzný děs?

Když hvězdy seslaly houf střel,
Pláč deště vesmír pozastřel,
Zda usmál se nad dílem svým?
Beránka tvůrce byl tvůrcem tvým?

Tygře, tygře planoucí,
Lesem černým za noci,
Čí ruka nesmrtelná
Tvou hrůznou krásu stvořila

7 Jean Améry: Vztáhnout na sebe ruku aneb Rozprava o dobrovolné smrti

8 Wilam Blake: Tygr , výňatek z knihy Tracyho Tygr , str.62

Dalším mým polským projektem byla světelná instalace pro mladý umělecký kolektiv Gnojki, který spojuje výtvarné umění a hudební produkci pod jednu střechu. Pro výstavu jsem si pohrávala s tématem zda se člověk může vykořenit z kořenů, které nemá.

Součástí instalace byl světelný text, umístěný v divoké zahradě vily, ve které se událost odehrávala a který zároveň ukazoval cestu návštěvníkům na jejímž konci byl domestikovaný vánoční strom, který byl odkazem na Vánoce s rodinou, nasvícený bodovým světlem. Celá instalace vytvářela auru tajemnosti a intimity.

(viz. příloha č. 5)

Jiný druh kresebného experimentu lze také pozorovat v tetování, kterému se poslední dobou velice intenzivně věnuji, pseudo-kresebný výstup se snažím realizovat také pomocí jehly a nitě ve vyšívání.

Tetování bylo také mou hlavní náplní měsíční rezidence, kterou jsem absolvovala v galerii Kolonia Artystow v polském Gdaňsku, kde byl projekt koncipován formou otevřeného ateliéru.

Téma rezidence nebylo dané, pouze nakloněno k socializaci autora s obyvateli části města, kde se galerie nacházela. Návštěvníci byli tetovaní v galerii, v níž jsem měla svůj osobní prostor úzce spjatý s výstavními prostory a ateliérem (viz. příloha č. 6).

Během rezidence, jíž jsme zakončili výstavou, jsem vytvořila přes třicet tetování. Součástí expozice byli pozvaní aktéři s odhaleným tetováním a všechny hygienické předměty, které byly použity.

Za celý měsíc jsem nevyhodila žádný odpadový materiál, mnou tzv. „odpadový časosběr“ čítal přes čtyřicet jehel natažených přes půl místnosti nad hlavami návštěvníků, v druhé půlce místnosti jsem nechala autenticky ležet tetovací náčiní.

Všechny prostory byly veřejně přístupné i s mými osobními věcmi, v prostoru byly umístěné tablety se sesbíraným obrazovým materiálem, zaznamenávajícím proces rezidence.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY, CÍL PRÁCE

Pro svou bakalářskou práci jsem si vybrala téma kniha-objekt, toto tématické ohraničení se nejvíce setkala s mnou vymyšleným projektem, a to knihou reagující zvukem na dotek.

Sama podstata bakalářské práce ve mně burcovala výzvou, zvládnout větší a ambicióznější projekt o němž jsem začala přemýšlet již v prvním roce mého vysokoškolského studia.

K mému bakalářskému projektu mě dovedlo mnoho vědomých i nevědomých činitelů a podnětů z okolí, ve kterém jsem se tehdy nacházela.

I přes sáhodlouhé investigativní práce ve směru technickém i praktickém, časově i psychicky náročné přípravy, jsem se rozhodla u tématu zůstat, i přes úskalí, která přinášelo a riziko nedokonalosti práce díky užívání nových metod, nebo balancování s experimentem či neznalostí reakce používaných materiálů.

Téma nebo obsah knihy sleduje psychické stavy a události odehrávající se v hlavě dětského jedince v situaci absence rodičovské autority, celé téma je samozřejmě subjektivně zabarveno a reflektuje moje prožitky z dětství, následnou možnost pozorovat vyrůstání mé sestry Elly a zkušenosti s dětským kolektivem se kterým se často a ráda dostávám do kontaktu.

Sledujeme příběh dítěte momentálně zrakově indisponovaného, sedí na gauči v prostředí pro něj přirozeném, které může nazývat domovem, v bytě je s dítětem také matka připravující slavnostní hostinu na počest narozenin dítěte.

Matka náhle opouští scénu za účelem rychlého nákupu posledních nezbytných předmětů k dokončení pohoštění, nechává naší hlavní aktérku doma samu, ta si v mezičase hraje s plyšovou hračkou a nejeví moc pozornosti. Jakmile za matkou zapadnou dveře, děvčátko začíná reagovat, situace ocitnutí se samo v prostředí domova pro něj není obvyklé, ale neznámé, jenže naše hlavní aktérka je čerstvě nevidomá a tudíž dává mnohem více pozornosti všem zvukovým vjemům, které ji obklopují.

Děvčátko se tak dostává pomocí své kreativity, představivosti a hravosti do třech různých abstraktních situací o nichž nakonec a pokaždé reálně zjistí, že nejsou reálné a odehrávají se pouze v její hlavě.

Hybným motivem příběhu se stává hon za dárkem pravděpodobně skrytým někde v prostředí bytu, což může být pouze domnělá představa dítěte nebo reálný fakt.

Dítě se odhodlá jít v časově neohraničené době najít dar, i přes samou iracionalitu hledání předmětu bez pomoci zraku, a tím zhoršenou orientaci v prostoru. Situace je pro dítě nová a neumí s ní dostatečně dobře nakládat.

Děvčátko je celý příběh poháněno pnutím představivosti a imaginace, neví zda nevyhodilo dar z police při ataku pavánů, a tak se ho domněle vydává hledat na místo pravděpodobného přibližného výskytu předmětů, které tam dopadly v sebeobraně.

Slečna projde příběhy až ke konci, kde se dostává do situace konfrontace s kocourem, zde vstupuje příchozí matka a dítě je vyrušeno z hledání, nikdo se nedozvídá zda objekt našlo nebo ne.

Dramatičnost honby za darem je exponována dvojí vizuální variací čtení knihy, pomocí otevíracích okének, zda byl objekt dítětem nalezen je pouze předmětem čtenářovy představivosti a následného osobního rozhodnutí.

Není nám vysvětleno zda dítě předmět našlo nebo ne, scéna má rychlý sled událostí, po příchodu matky následuje příchod oslavenců a dítě stačí pouze položit poslední zmatenou otázku, zda našlo nebo se alespoň dostalo do blízkosti hledaného daru. Kapitoly jsou doprovázeny zvukovými nahrávkami bytu prolínajícími se do dětské hlavy, spíše světa, který naše hrdinka slyší a přetavuje do svých představ.

Text knihy pracuje dvoufázově, fáze první a závěrečná je ucelený popis situace, kdy je v bytě přítomna i matka dítěte. Zde se setkáváme i s ucelenou ilustrací, která pracuje s celým formátem.

Druhá fáze nastává, když matka opustí byt - ilustrace se zde fragmentarizuje a rozpadá v několika případech zaniká, jelikož prostředí bytu v tu danou chvíli není podstatné a netkví na něm ani zřetel hledajícího dítěte, v tu chvíli se přenášíme do dětské hlavy a jejích myšlenek, které reagují na dané vjemy.

Cílem práce bylo vytvořit knihu jež osloví dětského čtenáře, pobídne ho k zamyšlení se nad situací hlavního hrdiny, ukáže způsob vnímání a dá prostor si zkusit nastavenou situaci.

Interakce knihy si dává za ambici nechat pátrat malého čtenáře na poli techniky a s radostí ho pobavit nad situací, která může nastat i v jeho případě či případě jeho kamaráda.

Dát impuls k zastavení se a intenzivnějšímu prožitku z vnímání svého okolí, které skýtá nečekané možnosti pro každého, ty co mají oči otevřené i zavřené, bylo také jedním z cílů práce.

Knihla zároveň oslovuje i rodiče, který si není kolikrát kvůli přetížení a povinnostem vědom, jak senzitivní dítě je a co všechno se může odehrát v malé dětské mysli za tak krátkou dobu jakou je cesta pro rohlíky a zpátky.

Zpracování a mé cíle byly vytvořit knihu jež funguje částečně jako objekt, který je v rámci možností realizovatelný v masovějším měřítku pro police a vitríny knihkupectví.

Interaktivní, zvuková kniha má ambice být rozvíjejícím předmětem pro malé čtenáře, v době ve které je pořád těžší upoutat dětskou pozornost a podnítit ke čtení.

V procesu tvorby na mém stole leželo pár inspirujících knih, inspirovala jsem se lehkostí zpracování knih polské ilustrátorky Agáty Królak, která byla profesorkou na mnou navštěvované polské instituci.

Dále, fenomenálním zpracováním Daniely Olejníkové mé nejoblíbenější knihy američana Richarda Brautigana „V melounovém cukru“, a v neposlední řadě zábavnou brožurkou mladé polské ilustrátorky Weroniky Przybylskej s titulem „Kawalerka“.

9 Agata Królak (1987) polská ilustrátorka

10 Daniela Olejníková (1986) slovenská ilustrátorka

11 Richard Brautigan (1935-1984) spisovatel americké postmoderny

12 Richard Brautigan: V melounovém cukru, Artforum 2011

13 Weronika Przybylska: Kawalerka, Dwie siostry 2014

3. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY

Impulesem k příběhu bylo pozorování dětí o které jsem pečovala a zaznamenání změny pozornosti či pohybu v prostoru, kdy najednou dítě bylo mnohem bázlivější, ustrašenější, intenzivněji prožívalo okolní vjemy a procesy probíhající v jeho blízkosti.

Toto pozorování jsem uskutečnila pro širší rešerši na zhruba šesti dětských jedincích, sledovala jsem jejich chování a reakce po tom, co rodič či osoba bližší než já opustil jejich teritorium a vzdálil se.

Po dobu pár měsíců jsem sledovala skupinu dětí a zvuky na které reagovaly z okolí nejvíce, z tohoto pozorování vznikla moje malá studie, ze které jsem posléze čerpala při vymýšlení děje příběhu.

Proces přípravy byl náročný i díky jeho prvenství v mých dosavadních zkušenostech tohoto typu.

V procesu přípravy jsem se pokusila vcítit do role částečně zrakově indisponované hlavní hrdinky, následně, v novém stavu jsem prozkoumávala stará i nová místa.

Nevystačila jsem si pouze s rešerší provedenou na dětech.

Zkoumání mě přivedlo na mnoho myšlenek a rozhodně poznamenalo můj způsob percepce, nejen sluchové či zrakové, také orientaci v prostotu či vnímání architektury města.

Původní myšlenka o provedení knihy nesla vsunutí Braillova písma pro větší propojení a empatii se světem nevidomých s lidmi bez zrakové vady.

Konzultovala jsem problematiku s nevidomými a bylo mi doporučeno nebalancovat na hranici tenkého ledu, z hlediska opatrnosti, uniknutí možné nerealnosti, přehnanosti a nemožnosti dostat reálného příběhu, také co se vizuální stránky týče.

Rozhodnutí zavdalo k experimentu a kompromisu provedení.

Co se týče procesu tvorby, šel ruku v ruce s procesem přípravy, jelikož jsem pracovala na více polích jež se narušovala a ovlivňovala zároveň.

Zpracovala jsem si storyboard, mapu bytu a opírala se o textovou konstrukci, nebylo možné předbíhat v kresbě, jelikož kniha je složena harmonikovou vazbou, některé ilustrace navazují doslova jiné volně užitě v příběhu. Ilustrace je hlavním narativním prvkem knihy, což ji dávalo prvenství ve zpracování a ovlivňovala poté nejvíce dvě zbylé sféry (viz. příloha č. 7).

Při tvorbě audio-technické části za kterou stála opravdu hluboká investice souvisejícího obsahu na internetu. Během spolupráce se zvukařem jsme využili našeho abstraktního myšlení na vysoké obrátky především při umělých konstrukcích hypoteticky funkčních spouštěcích systémů pro tak speciální objekt, jakým je kniha, abychom pokud možno co nejméně dali světu najevo, že drží v ruce předmět s lehkou odchylkou od obvyklého tvaru a váhy.

Během sestavování knihy jsme si vyhráli s vodivou tuží, která je použita jako spouštěcí mechanismus zvukových kapitol a dobrali jsme se mnoha poznatků o rozdílech vodivosti ženského a mužského těla.

Dalším z poznatků, jež byl spíše pro mě překvapujícím, bylo zjištění, že každý čtenář, který si čte mnou zkonstruovanou knihu, je součástí elektrického cyklu, který se uzavře a spustí zvukovou stopu, čtenář je tedy sám sobě spínačem k poslechu, doslova a do písmene interaguje s předmětem i bez svého vědomí, pouze za použití vlastního těla.

4. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Mnou vyrobená kniha je vázaná harmonikovou vazbou, která ji činí dlouhým hadem spojených ilustrací vsazeným do knižních desek za pouhého přilepení první a poslední stránky.

Tato vazba byla jediná technicky reálná pro konstrukci knihy s audio systémem uvnitř. Zvolila jsem tvrdší gramáž papíru, nelakovaného přírodního s gramáží 300, který díky své tloušťce nabyl do objemu materiálu v knižním hřbetu a tím nám dal prostor pro umístění mikropočítačů, baterie a kabelů v hermetickém prostoru knižního hřbetu a následného jednoduššího vedení drátů ke konkrétnímu listu papíru na němž se nachází ilustrace.

Kniha je komponována ze třiceti dvoulistů velikosti modifikovaného formátu A3, bigované v polovině formátu na velikost dle potřeb upraveného formátu A4. Čítá třicet listů plných ilustrací a textu.

Ilustrace jsou celoplošné i fragmentární, tímto faktorem narativně dotvářejí kontext příběhu -

když se děvčátko ocitne samo v bytě ztrácíme detailní přehled o prostorách bytu, ten obraz nabyde až po matčině vkročení do místnosti.

Knižní hřbet je velikostně deformovaný pro technické účely.

Technické zázemí knihy má vytvořeno vlastní lepenkovou komoru, která je volně dostupná pro jedince, jež je obeznámen s její funkcí pro snadnou výměnu baterie či jiné technické repase.

Kniha funguje na bázi spojení dvou mikropočítačů Arduino a Adafruit, inteligentnější Arduino je hlavním programovaným počítačem zajišťujícím zvukové obraty reagující na dotek. Adafruit je víceúčelovou a daleko funkčnější základnou obsahující konektor do sluchátek, zesilovač zvuku a v neposlední řadě nám umožňuje zvukové rozšíření na jedenáct samostatných audio výstupů, které jsou následně pomocí rozštěpení drátku „Země“ vedeny do více ilustrovaných polí.

Jak již bylo uvedeno, čtenář tvoří podstatnou část knihy svým interaktivním dotekem a svojí vodivostí kůže.

Dráty jsou vedeny do ilustrovaných polí, zde se barva dělí na dvě části, při propojení těchto dvou částí ilustrace se zapíná skladba.

14 Arduino – jednodeskový mikropočítač

15 Adafruit – jednodeskový mikropočítač se zesilovačem zvuku a konektory

Ilustrace jsou potištěny speciální černou vodivou barvou „Bare conductive“, která v sobě má příměsí kovu, což způsobuje, že dokáže vyvíjet interakci v kontaktu s lidskou kůží či jiným kovem.

S barvou tohoto typu a použitými počítači lze naprogramovat senzory, čipy, čidla, po prozkoumání internetu lze najít tisíce a jeden nápadů ke kreativnímu využití.

Barva má hustší konzistenci, tudíž drží dráty přilepené k listu papíru, kniha i tak potřebuje jemnější zacházení než je obvyklé.

Ke knižní konstrukci jsem se inspirovala a nechala vést knihou „Elementy knižní vazby“ - malá žlutá brožurka poskytující nadstavbové znalosti někomu, kdo již znalý knižní vazby je. Druhým konstrukčním rádcem mi byla kniha „Książka“ objemný svazek o historii knihy od papyrusu k modernímu pojetí knihy, obsahující také rady k technické části zpracování prvků knižní vazby, estetiky i experimentu.

„Harmoniková vazba vedle svitku je dalším způsobem adjustace plošných nosičů záznamů nastavených do délky.

Harmoniková kniha vznikla pravděpodobně readjustací svitku pravidelným střídavým skládáním pásu papíru.

K rozvoji harmonikové vazby přispěla její symbióza s nově se šířícím buddhismem.

Podobně jako západní kodex byla harmoniková forma knihy k šíření náboženství vhodnější než svitek.

Harmoniková kniha záhy překročila buddhistické prostředí svého vzniku a uplatnila se jako způsob adjustace i pro jiné náboženské texty (taoistické a konfuciánské) nebo pro tiskoviny profánního charakteru.

Tato vazba se v novodobém knihařství používá nejčastěji pro potřeby informačního charakteru - průvodce, leták, program atd.

Harmonika sestává z více pásů papíru, avšak nastavení naskládaných archů papíru do délky stroje neovládají. Kniha sestavená z více pásů papíru je proto využívána spíše pro individuální autorské projekty nebo vydání v malých nákladech. Odměnou za pracnost je její estetický účinek.

Harmonika umožňuje pohodlné listování, rozevření více stran nebo celé knihy, sama sebou je knihou, objektem.“

16 Jan Hybner - Elementy knižní vazby, str.66

17 Keith Houston – Książka

18 Bare conductive – tisková barva s příměsí kovu

Za přínos práce pro daný obor mohu označit interaktivní, inovativní a experimentální pojetí zpracování knihy. Interaktivita je pro dětského čtenáře poslední dobou faktor více vyžadovaný, upoutat pozornost dnešního dítěte je mnohem těžší - přetlak médií, telefonů a internetu jedince odvádí od koncentrace a zklidnění, jež je vyžadován pro četbu.

Knihu si lze prolistovat také bez určité zrakové percepce a nechat se pohltit zvukovou složkou, která funguje na bázi smyčky, tudíž i čas, který malý čtenář potřebuje k uchopení příběhu a rozvoji své představivosti není omezený nikým jiným než jím samým.

Knihla mě samotnou inspirovala k dalším projektům kinetickým či zvukovým za použití produktů Arduino či Bare conductive. Objekt může inspirovat nejen malého čtenáře k realizaci předmětů na podobné technické bázi, vytvořit si svoji vlastní vodivou barvu dokáže každý kdo má mixér, ohniště a trpělivost. Příběh lehkou formou, která není přízemní, ukazuje rozdíl či propast mezi dětskou populací a dospělými jedinci, nesnaží se upozorňovat na chyby, pouze přináší subjektivní názor na věc.

Má kniha vypráví příběh, se kterým se malý čtenář navíc může lehce ztotožnit po probuzení z nereálného snu, který i přes svou abstrakci zůstal pod kůží, děsivých nočních představ či běžných zkušeností z pozorování okolí.

5. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A) Knižní a periodická literatura

1. SAROYAN, W. Tracyho tygr. 1.vyd. Praha: Odeon, 1980.
ISBN 01-023-08
2. AMÉRY, J. Vztáhnout na sebe ruku, rozprava o dobrovolné smrti
1. vyd. Praha: nakladatelství PROSTOR, 2010.
ISBN 978-80-7260-230-8
3. KRÓLAK, A. Skrytki. 1 vyd. Łódź: nakladatelství Ładne- halo, 2014.
ISBN 978-83-62856-24-4
4. BRAUTIGAN, R. V melónovom cukre. 1. vyd. Bratislava: Artforum,
2011. ISBN 978-80-89445-36-3
5. PRZYBYLSKA, W. Kawalerka. 1. vyd. Warszawa: Dwie siostry, 2016.
ISBN 978-83-65341-01-3
6. HYBNER, J. Elementy knižní vazby. 1. vyd. Praha:
Vysoká škola uměleckoprůmyslová, 2017.
ISBN 978-80-87989-35-7

B) INTERNETOVÉ ZDROJE

1. <https://www.arduino.cc>
2. <https://www.adafruit.com>
3. <https://www.bareconductive.com>

6.RESUMÉ

The topic of my bachelor project is author book – object. I have chosen this topic because I wanted to experiment with book as an object. I have decided to do it, by making an interactive perceptual experience while reading the book. The book is reacting to the haptic input of the reader with sound effects.

Main story is about little girl, Ella, who went through an eye operation. Girl is not blind, but she has lost her visual perception for some time. She is sitting on a sofa in a livingroom playing and waiting for visitors, because it is her birthday. Her mother is preparing snacks and a birthday cake. In one unexpected moment mother is leaving the apartment to buy additional necessary things for dinner.

After the door closes, our main character starts to feel absence of parental closeness, which transforms her perception of home to a place, which she knows, yet something is different, unstable. Little girl is really looking forward to the party with her family, which means a lot of presents, but she does not want to wait. She wants to explore. She hunts for a secret. With first hunting step, she finds herself in different world, influenced by her auditory perception. Little Ella falls into three abstract stories, which are filled with her open mind, enthusiasm and creativity.

There are two possible plots – one with the birthday present and second without it. But to get to that point, Ella must go through various ridiculous moments, such as fighting with baboons, stroking snakes in a jungle of a living room or seeking courage to steal an imaginary object from a cage, with huge pink tiger. The story ends with arrival of the mother. The question, if Ella finally gets the present or not, is open for anyone to decide. Whether she gets it or not, guests come shortly afterwards and Ella does not give much thought about it later, because she is distracted with another nice presents – crayons. In the end she uses them to express her ability to see the world, even if she is temporarily blind.

The theme is based on moments from childhood, research, experiments on subjects, picked for inspiration. The interactive form of touching and connecting is used to express different perceptual qualities of a human being and to mimic the closeness and human engagement in general.

I used Bare Conductive, which is a special color that is electronically conductive, so it can be connected to the Adafruit and Arduino microcomputers, programmed to provide sound effects, when the electronic circuit is closed. It means, that someone has to be engaged and to connect the color fields with a hand to close the circuit. Microcomputers are built in the book spine.

The interactive book has a message. It can show parents, what can unexpectedly happen, in a mind of their children. And it can initiate children to be calm and let the mind open to see what is invisible.

7. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1

Pseudopschoanalytická kniha – klauzurní práce 2015/2016 ZS

Příloha č. 2

Proboha – pop-up kniha o náboženství – klauzurní práce 2015/2016 LS

Příloha č. 3

Grafické listy instalované v prostoru opuštěných lázní – mimoškolní práce

Příloha č. 4

Tygrí sebevraždy, cyklus kreseb – mimoškolní práce

Příloha č. 5

Můžeš se vykořenit z kořenů které nemáš? - světelná instalace, Gnojki, mimoškolní práce

Příloha č. 6

Rezidence Kolonia Artystów – otevřený ateliér, mimoškolní práce

Příloha č. 7

Bakalářská práce – interaktivní kniha jež reaguje zvukem na dotek

Příloha č. 8

Bakalářská práce – interaktivní kniha jež reaguje zvukem na dotek